

בס"ד. שיחת ש"פ עקב, כ"ף מנחם-אב, ה'תשכ"ז.

בלתי מוגה

א. מאמר א (כעין שיחה) ד"ה והי' עקב תשמעון וגו' (הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א).

* * *

ב. מצינו בנוגע לענינים הקשורים עם הקביעות בימי החודש, ובנדו"ד, עשרים באב, שיכול להיות בהם שינוי מצד הקביעות בימי השבוע.

ולדוגמא¹ — בנוגע לראש השנה (שענינו מתחיל כבר ארבעים יום לפני² — בעשרים באב, שהוא בכחי' "ארבעים יום קודם יצירת הולד"'), שקשור עם ימי החודש (ולא עם ימי השבוע), ואעפ"כ, יש בו שינוי מצד הקביעות בימי השבוע — שכאשר יו"ט של ר"ה חל בימות החול, אזי "מצות היום בשופר"³, ואילו ביו"ט של ר"ה שחל בשבת, מתעוררת שקו"ט בנוגע לתקיעת שופר.

ובהקדמה — שמצד ענינו של היו"ט אין מקום לאסור תק"ש, שהרי ציווי הקב"ה על תק"ש בר"ה הוא מלכתחילה על מנת כן שיתקעו בשופר למרות היותו יו"ט, ואדרבה: היו"ט של ר"ה גורם הענין דתק"ש, ולכן לא שייך לומר שבגלל היו"ט יהי' איסור לתקוע בשופר (כמו האיסור להשתמש בכלי שיר בכל יו"ט), וע"ד שאין סניגור נעשה קטיגור⁴ (במכ"ש מזה ש"אין קטיגור נעשה סניגור⁵); משא"כ ביו"ט של ר"ה שחל בשבת, שהאיסור הוא מצד שבת שהוא דבר צדדי. ואכן, בזמן שביהמ"ק הי' קיים היו תוקעין רק במקדש, אבל לא בגבולין⁶ (וגם לאחרי חורבן ביהמ"ק מצינו שבבית דינו של הרי"ף היו תוקעין בר"ה שחל בשבת⁷, ועאכו"כ לעתיד לבוא, שאז "יתקע בשופר גדול"⁸).

(6) ר"ה רפ"ד ובפרש"י. וראה לקו"ת

דרושי ר"ה נו, א ואילך. ובכ"מ.

(7) ראה ר"ן, ריטב"א ומלחמת ה'

להרמב"ן ר"ה שם. מגיד משנה לרמב"ם הלי'

שופר פ"ב ה"ט. וראה גם התועודיות

תשמ"ה ח"א ע' 466 ואילך. וש"נ.

(8) ישע"י כז, יג. וראה לקו"ת שם נח, א

ואילך. ובכ"מ.

(1) ראה גם תו"מ חמ"ט ע' 397. וש"נ.

(2) ראה גם שיחת כ"ף מנ"א דאשתקד

סכ"ז (תו"מ חמ"ז ס"ע 279). וש"נ.

(3) ר"ה כז, ב. כז, א.

(4) אע"פ שהאיסור לתקוע ("קטיגור")

הו"ע כללי ביו"ט, ואינו ענין מיוחד בר"ה

דוקא ("סניגור").

(5) ברכות נט, רע"א. וש"נ.

ועד"ז בנוגע לעשרים באב שחל בשבת — מתעוררת שאלה הן בנוגע לענין ה"איִרצייט" [לא בנוגע לתפלה וקדיש שנעשים בו ביום, אלא בנוגע לנתינת הצדקה בממון (שזהו אופן נתינת הצדקה של אבא חלקי⁹)] ובנוגע לענין התענית], והן בנוגע ל"קרבן העצים",

— כמסופר בגמרא¹⁰ "כשעלו בני הגולה לא מצאו עצים בלשכה, (ולהעיר, שענין זה הי' יכול להיות רק בבית שני, ולא בבית ראשון — כידוע החילוק ביניהם)¹¹, שענינו של בית שני שייך לבעלי תשובה, ואילו ענינו של בית ראשון שייך לצדיקים, שלכן לא הסכים הקב"ה שיבנה ע"י דוד, ש"דמ לרב שפכת"¹², כי אם ע"י שלמה, ש"שלום גו' בימיו"¹³, באופן ד"קיימא סיהרא באשלמותא"¹⁴, ומזה מובן, שחסרון עצים בלשכה הי' יכול להיות רק בבית שני), ועמדו אלו והתנדבו משלהם וכו'", ולכן בכל שנה היו משפחות אלו מתנדבין משלהם ומביאים קרבן, וא' הזמנים לזה הוא עשרים באב —

האם להקדים ולעשותם לפני השבת, או לאחר ולעשותם לאחר השבת¹⁵, כדלקמן.

ג. הביאור בענין "זמן עצי כהנים (שחל בשבת) .. מאחרין ולא מקדימין"¹⁶, והתיווך בין פירוש רש"י ש"אכתי לא מטא זמן חיובייהו", עם פירושו על הרי"ף, שהמשפחות שמביאים בערב שבת "אינם רוצים שיכנסו בזמנם" (שמזה משמע שלולי זאת היו יכולים להקדים), שזהו תוספת ביאור לכך ש"אכתי לא מטא זמן חיובייהו" — חיוב מצד דין נדר שתלוי בדעת הנודר — דכיון ש"אינם רוצים שיכנסו בזמנם", היתה דעתם לכתחילה שכשחל בשבת יביאו למחרתו. ולכן אין זה שייך לענין הצדקה, שבודאי מוטב להקדים לערב שבת¹⁷ —

הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, ונדפס בלקו"ש ח"י"ט ע' 129 ואילך.

* * *

9) ראה תענית כג, ב.	שנעשים בערב שבת, ויש ענינים שנעשים
10) שם כח, א.	לאחרי השבת (טושו"ע או"ח סתרפ"ח ס"ו).
11) ראה תו"מ ח"ל"ח ע' 164. וש"נ.	16) מגילה ה, א.
12) דברי הימים א כב, ח.	17) בנוגע לפרטי הדעות בענין התענית
13) שם, ט.	— ראה הנסמן בלקו"ש שבפנים הערה 30.
14) ראה זח"א רכה, ב. שמו"ר פט"ו, כו.	וראה גם תו"מ ח"י"ט ע' 30. וש"נ.
15) ולהעיר, שבפורים דמוקפות חומה	ולהעיר, שע"פ מנהג החסידים (על יסוד
שחל בשבת — יש ענינים שנעשים בו ביום	תורת הבעש"ט (נסמן בתו"מ חמ"ז ע' 124)
(כמו אמירת "ועל הנסים"), יש ענינים	על הפסוק (משפטים כג, ה) "עזוב תעזוב

ד. מאמר ב (כעין שיחה) ד"ה ועתה ישראל וגו' (הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א).

* * *

ה. הביאור בפירוש רש"י על הפסוק¹⁸ "כל המצוה"¹⁹, "כפשוטו, ומדרש אגדה אם התחלת במצוה גמור אותה וכו'",

— שבהכרח לפרש "כל המצוה" כפשוטו, דקאי על כל המצוות, שבזכותם יכנסו לארץ, אלא כיון שיש בזה דוחק, שהרי באותה שעה (לאחרי ר"ח שבט דשנת הארבעים, קודם הכניסה לארץ) לא היו בידם אלא מספר מועט מתרי"ג המצוות²⁰ (ללא המצוות התלויות בארץ, דיני הימים טובים²¹ וכיו"ב²²), לכן מוסיף הפירוש ש"כל המצוה" קאי על גמור המצוה²³, היינו, שהכניסה לארץ היא ע"י בניי שגומרים את העבודה²⁴, "שאינה נקראת המצוה אלא על שם הגומרה".

ומוסיף, "שנאמר²⁵ ואת עצמות יוסף אשר העלו בני ישראל ממצרים קברו בשכם, והלא משה לבדו נתעסק בהם להעלותם, אלא לפי שלא הספיק לגומרה וגמרה ישראל נקראת על שמם" — שמזה מובן,

דיני אבילות (הקשורים עם יאָרצייט) — ובמילא גם לא מצות יבום וחליצה — "שכבר כלו מתי מדבר, ואלו מאותן שכתוב בהן חיים כולכם היום" (פרש"י חזקת כ, כב).
23 אמנם, פירוש זה רחוק יותר מפשוטו של מקרא, כי, גם גמור המצוה, ללא התחלתה, אינה "כל המצוה".

24 כולל גם בנוגע לע"ז, ששקולה כנגד כל המצוות (פרש"י שלח טו, כב. ועוד) — כי, אע"פ שלאחרי מלחמת סיחון ועוג, לא הי' אצלם הנסיון דע"ז בנוגע לפועל, מ"מ, היו צריכים לפעול השלמת ותיקון הע"ז דבעל פה, "אשר לא הטהרנו ממנו עד היום הזה" (יהושע כב, יז. וראה תו"מ ח"מ ע' 247. וש"נ), וחטא העגל שעליו נאמר "וביום פקדי ופקדתי", שאין פורענות באה על ישראל שאין בה קצת מפרעון עון העגל (תשא לב, לד ובפרש"י), ועד כדי כך, שגם לאחרי שעברו את הירדן הי' עמהם פסל מיכה (ראה שופטים יז).

25 יהושע כד, לב.

עמו", שאין לשבור את הגוף ע"י תעניות וסיגופים כו') שאין מתענים, ומחליפים זאת בענין של שמחה ואור בגילוי (ראה גם תו"מ חמ"ט ע' 267 הערה 4. וש"נ) — הרי זה יכול להיות ביום השבת עצמו, שמצוה לענגו בעונג אכילה ושתי', בבשר שמן ויין ישן, באופן שיש גם הנאת הגוף.

וסיים, שיקויים היעוד (ישע"י כו, יט) "הקיצו ורננו שוכני עפר" — בתחיית המתים, שתהי' בביאת משיח צדקנו, בעגלא דידן.

18 פרשתנו ח, א.

19 בהתחלת השיחה אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א: בודאי הכריזו והודיעו שהביאור בפירוש רש"י בפרשת השבוע יהי' בפסוק זה.

20 אף שאפילו מצוה אחת גדלה מעלתה ביותר כו'.

21 וגם לא ראש חודש — שהרי יתכן שיכנסו לארץ מיד, לפני ר"ח הבא (שהרי לא ידעו שמשא — שלא יכנסו לארץ — לא יסתלק עד שבעה באדר, ביום שנוולד, כיון שהקב"ה ממלא שנותיהם של צדיקים מיום ליום, כפי שיפרש רש"י בר"פ וילך).

שכן הוא גם (א) בנוגע לאלו שלא היו אשמים בחטא המרגלים, כמו במשה שלא הספיק לגומרה מצד אונס²⁶, ואעפ"כ אינה נקראת על שמם, (ב) בנוגע לאלו שלא רצו להכנס לארץ, אלא שהיו פחותים מבני עשרים שנה ולכן לא חלה עליהם הגזירה, ואעפ"כ נקראת על שמם — כמו אלו מבניי שהשתמטו מלעזור למשה להתעסק עם עצמות יוסף, ואעפ"כ נקראת על שמם.

ולאידך: גם התחלת המצוה ללא אפשרות לסיימה היא עשי' של מצוה, שלכן הבדיל משה ג' ערי מקלט, אף שלא היו קולטות עדיין²⁷.

וביאור הדיוק "אם התחלת במצוה כו'" — בנוגע למצוה שאינה חיוב על היחיד בפרט, ואעפ"כ, כיון שהתחיל, צריך לגמור²⁸. וכמו בני גד ובני ראובן, שרצונם לקבל נחלה בעבר הירדן פעלה התחלת קיום מצות כיבוש ארץ ישראל, ולכן הי' מוטל עליהם חיוב מיוחד לגמור אותה — "חלוצים תעברו לפני בניי"²⁹.

וההוראה מזה³⁰, בנוגע לחיוב המיוחד בהשליחות דהפצת המעיינות חוצה לאלו שהתחילו בזה³¹, שעליהם להמשיך ולגמור העבודה³² — הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, ונדפס בלקו"ש חי"ט ע' 94 ואילך.

(31) ומה גם שביקשו ברכות מכ"ק מו"ח אדמו"ר, ונתקיימו הברכות — הרי בודאי שצריכים להתעסק בעניניו כו'; נהנית מהרבי — אזי ארוז את חפצין וסע בעצמך למלא שליחותו!... ואם לאו — השב את הברכות... (32) ועי"ז זוכים לכל הברכות האמורות בפרשה (ת, א) — "למען תחיון ורביהם ובאתם וירשתם את הארץ גו'", וכן בהתחלת הפרשה: "והי' עקב (המצוות קלות שאדם דש בעקביו — פרש"י) תשמעון וגו'", ועד להברכה ש"יוסף עליכם ככם אלף פעמים", וכדברי משה: "זו משלי", "אבל הוא יברך אתכם כאשר דיבר לכם" (דברים א, יא ובפרש"י) — בלי גבול.

(26) ולכן לא מביא רש"י הראי' מיהודה, ש"מורידין אותו מגדולתו וכו'" (סוטה יג, ב) — שענין זה אינו שייך במי שלא גמר המצוה מצד אונס.

(27) פרש"י ואתחנן ד, מא.

(28) ועפ"ז מובן גם הצורך והחידוש שבדבר — דלכאורה מאי קמ"ל שצריך לגמור מצוה שנצטווה עלי' והתחיל לעשותה, וכי יעלה על הדעת שיסתפק בהתחלת מצות תפילין ע"י כתיבת ב' פרשיות, בה בשעה שנצטווה לכתוב ד' פרשיות, וכיו"ב.

(29) דברים ג, יח.

(30) לשלימות הענין — ראה שיחת ש"פ שופטים ס"ג ואילך (לקמן ס"ע 323 ואילך).